

Сливенската римска крѣпость, днесъ позната съ общото име Хисарлъкъ, давано отъ народа въобще на развалини, съгласно Шкорпилъ, е построена по плана на римскитѣ сгради. Тая крѣпость прѣдставлява голѣмъ четверожълникъ съ стѣни, ориентирани споредъ странитѣ на хоризонта — планъ на римски лагеръ, прѣобърнатъ въ постоянна крѣпость. Вжтрѣшното пространство на Хисарлъка обхваща около 20,000 квадратни метра. Въ четиритѣхъ жгли, види се, ще е имало защитни кули. Отъ крѣпостъта, по наклонение къмъ Новоселската рѣка, се е спущалъ единъ зидъ, чиито слѣди и до днесъ личатъ. Този зидъ е заграждалъ часть отъ наклонението, дѣто, види се, е билъ издигнатъ малкъ римски храмъ. Именно отъ тоя храмъ сж и старинитѣ, прѣнесени въ Новоселската черква, а отъ тамъ въ Народния музей (мряморенъ камъкъ съ надписъ и глава отъ мряморенъ стълбъ). До колкото може да се разбере отъ разваления надписъ, въ него се загатва за посветени статуи на нѣкои богове. Въ допълнение на 5-ия и 6-ия редъ отъ надписа се чете: „подариха въ храмъ статуя на Тая, майка на боговетѣ.“ Въ 6-ия редъ се чете думата Юстиусъ, а въ 8-ия Титусъ, отъ което се вижда, че надписътъ произхожда отъ врѣмето, когато Тракия е била римска провинция (Шкорпилъ, Споменъ за С. и мѣнаст., 22). Часть отъ находкитѣ при Хисарлъка сж били прѣнесени въ мѣстната мъжка гимназия. Тѣ сж релефи, прѣставляющии отъ едната страна образа на Юпитеръ (Зевсъ съ три богини), а отъ другата страна — ловъ на сърна. Отъ дѣсната страна на бога, който въ дѣсната си ржка държи паничка, стои орелъ. Дрѣхитѣ на тритѣ богини, които се държатъ по между си и съ Юпитеръ, сж прѣпасани и надиплени. Ловътъ се прѣдставлява отъ ловець на конь, удрящъ съ дълго копие сърна, прѣслѣдвана отъ куче (ilid. 23).

На югъ отъ Хисарлъкъ, въ околността на квартала Ново-Село, при разработването на тамошнитѣ лозя сж били изкопавани основи на зидове и сграда, постлана отдолу съ четвъртити тухли. При това, намирали сж и римски монети. На юго-изтокъ отъ въпросната сграда, на разстояние отъ нея около 300 крачки, намѣрили единъ съзиданъ гробъ съ пепель, глинени гърненца и сръбърно вѣнче. Шкорпилъ